

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Utkommer hvarje Söndag

ILLUSTRERADT

Pris för helt år 4 Rdr. B:co

Enkla. N:ö

säljas
icke.

SÖNDAGS MAGASIN

N:ö 9

Gotheborg. Söndag d. 27 Maj 1849

9 Qvar.

Dadlar.

Dadlar.

Dadlarne äro frukten af dabelpalmerna. Dadlarne wära i hylsor eller drufwor på långa stjälkar, hwilka fjuta fram emellan trädets blad från stammen. Ett frukt, starkt träd bär omkring femton till sexton sådana hylsor, wid hwarbera af hwilka hänga wäl hundra dadlar. Den bifogade afteckningen wisar utseendet af sådana hylsor. Dabeln är en kärnfrukt, och desö tunna, långa kärna, som är af samma form, som kärnan i Kornelius-föröbaret, fast betydligt större, öfwerträffar öllonet i storlek. Dabelns fött är ganska mjukt och, om det är moget, sockerfött. Dadlarne torkas, i hwilket fall man ej låter dem mogna fullkomligt, och i torkad tillstånd äro de synnerligen efteröfta såsom resekost. Stötta, eller någon dag uppmjukade i watten äro de en närande föda för kameler och annan bestap. Dadlarne äro för de länder, der de wära, en ganska vigtig frukt, och förden af dem mottes der lifa mycket, som hos oss förden af vumbärliga fruktsorter.

De nya Diamantgrufworna wid Sincura i Brasilien.

3 Oktober 1844 fann en slafvare negerlaf i en trakt af Brasilien, der man minst förmodat det, ett antal diamantgrufwor. På tjugu dagar hade han samlat 700 karat af dessa ädelstenar och förde dem, högt jublande af fröjd, till nästa stad för att affätta dem. Trots all försigtighet — ty försäljningen af diamanter är förbuden — blef han der ertappad och inspärerad i fängelse, och skulle nu säga, hwarest han tagit ädelstenarne. Men han kunde hwarken med list eller hotelser tvingas till någon bekännelse, och man måste använda andra medel, för att denna dyrbara upptäckt ej skulle gå förlorad. Man lät alltså mindre strängt bewaka negern i hans fängelse. Negern begagnade den gifna friheten och loyp från fängelset direkte — till sin diamantfälla. Detta hade de kloka Brasilianerne förmodat, och två sluga Indianer, som man stökat den flyende i spåren och som flera dagar obemärkt följde honom, träffade honom slutligen wid Caraira, andra staden i prowinsen Bahia, der han åter i all skönslugn samlade diamanter.

Vi tänka oss ett ståtligt kåg med lastäsnor i midten, hwilka, omgifna af militärisch betäckning, förande på sina ryggar den kostbara lasten till stödnäbarna, der diamanterna försäljas till försäljdt för detta ändamål inrättade konter. Brasiliens rifa, yppiga natur utbreder sig på båda sidor. Palmer, kaktus, aloer och toskande slingervärter, bakom hwilka lura apor, papegojer och alla slags tropiska underdjur, jemte de wilda, rostlytna urinneswänarne, Indianerna. Vi se de glänfande skatterna wäl inpackade och skyddade mot diamantlytna industriddare, föras till Rio Janeiro eller Bahia. Der slipar man dem och bär dem —

ej hortals på äsneryggar — utan infattade i guld på damernas armar och slugar eller i deras öron.

Utän twiswel skola wära läsare wara af den äfigt, att det måste wara ett ganska skönt land att bebo, der man upphackar diamanter såsom potatis eller sammanletar dem såsom kiselsten. Så trodde oss Brasilianerne. Wäl war det i början mest förbrytare och landsstrykare, som satte sig ned i de oäffmliga dalarne i Sincuraberget och dreswo denna diamanthandel; ty det fanns hwarken städer, byar eller wägar i dessa trakter. Det oaktadt insunno sig alltid flera liebhaver af diamanter, och befolkningen, som under året 1844 uti tre bedröfliga köwningar uppgick till 8000 själar, war wid slutet af Juli 1845 30,000 och ännu strömma människor fortfarande till Sincuras grufwar, för att em möjligt blifwa rifa på bequämt och säkert sätt. Num är det nog för många människor, ty diamanttrakten innefattar en yta af 30 fransyska mil.

Der ligga i den uppslammade jorden, synnerligen i flodfanden, ofta omedelbart under swartmyllan de kostbara, små, genomskinnliga, wattenrena kristallerna, som man kallar diamanter och som efter sin storhet och renhet betalas så oerhördt. Folket söka diamanter, såsom mullwaderna genomgräfwä jorden, och detta är ett wida lättare och mera lönande arbete, än att t. ex. i wära berg spränga sig hundrabetals alnar ner, för att efter oerhördt arbete finna några steynnd jern. Oftast finnas diamanterna inneslutna i ett slags paddingsstenar. Man sönderslår då stenarne och följer ut diamanterna. Stenen Cascalo innehåller jemte guldborn äfwen diamanter. Man samlar gruset under den heta ärestiden och lemmar utwaskningen till regimänaderna. Förträdeswis begagnar man sig gerna för detta arbete af negrer, som bäst kunna uthärda arbetet i det heta klimatet. Alla dessa arbetare stå under den strängaste uppsigt. Uppslädda stidwakter waka öfwer arbetena, och hwarje arbetare måste sig behaga, att då han lemmar arbetet, alla hans fickor genomskökas på det han ej må kunna medtaga en enda sten. Diamanttransporterna blifwa, såsom wi ofwan hört, städse eskorterade af soldater, hwilka gå med laddade gewär bredwid. Daktadt all försigtighet göras likwäl stora undersef. Negrerna till och med swälja stenarne, för att desto säkrare kunna medföra dem; men man har träffat anfaller att äfwen förefomma detta. Likwäl har man ej funnat undertrycka smygghandeln. De små stenarne, som betalas så öfwermåttan wäl, äro allt för förföriska för de i sedligt hänseende ej just så nogräknade slafwarne och för de guldgirige Brasilianerne.

Den som ej wet det, kan wisst ej förmoda, att de små, hwita, glaslika ädelstenarne, som glänfa i ringar, örhängen och halsmycken, i konungens krenor och spitor, äro så oerhördt dyra. Så kostar t. ex. en slipad diamant af en karats wigt (en karat

är ungefär $\frac{1}{100}$ af ett quinten, så att 18 karat ungefär väga ett quinten) omkring 100 Rdr. V:co swenst mynt; med storleken stiger priset utan all proportion, och en diamant af 2 karats storlek kostar omkring 2000 Rdr. Man kan finna det wänligen antagna wärdet, om man multiplicerar antalet af de karat, en sten väger, med sig sjelf och sedan multiplicerar denna produkt med priset på en quadrat. Den största i Brasilien hittills funna diamant väger 120 karat. I Ostindien och på Borneo har man funnit den, som varit wida större, och i Maj och Juni förra året hafwa de båda till England gående paketbåtarna medhaft diamanter för $5\frac{1}{2}$ million francs. Huru tung war wäl den packningen? Sedan dess har grufwan vid Sincera dagligen gifwit 1450 karat diamanter och inalles en million karater till ett wärde af nära 100 millioner fr. så att diamantägare och försäljare af desamma wäl varit ängsliga, att diamanterna skulle allt för mycket falla i pris. Hwem skulle wäl wilja bära diamanter, om de woro så allmänna som fiselstenar och om de i hela steypladningarna kunde föras från Brasilien! Hwem skulle wäl gifwa 12 ff. för en liten sten, om den funnes i sådant öfverflöd! Hwad skulle blifwa af de stora diamanter, hvilka man nu, såsom ofattbara rikedomar, finner i furstarnes stattsammare! Hwad skulle t. er. regenten i Portugal säga om den stora diamanten om 24 lods wigt som finnes i den kongl. stattsammaren, och som uppkattas till många millioner, funne ett antal medtäflare.

För att lugna alla dem bland våra läsare, som ega diamanter, försäkra wi härmedelst, att man i Sinceras grufwor funnit blott små diamanter, i afseende på wattnet, d. w. s. deras fullkomliga renhet, färglöshet och lifliga ljusglans, hwaruti, såsom bekant är, diamantens hufvudsaklighet består, så wida efter de ostindiska och gamla brasilianska, så att det ej är ringaste anledning att frukta någon nedfättning i pris å denna vara.

Kaufte upptäcker den bequäma läsaren också på något stält eller i sanden af fosterlandets floder ett omätligt lager af diamanter, fast wi ej funna förtiga den oangenäma omskändigheten, att i det på alla naturprodukter så rika Europa ännu ej en enda diamant blifwit funnen. Utom i Ostindien och på Borneo hafwa wärligen wifwit sig diamanter i Ureal, der ett barn 125 funna den första. Äfwen i Brasilien har man först i adertende århundradet upptäckt diamantgrufwor. Man sökte då efter guld öfwer allt i Amerika, och då funno bergmännen under flodbanden äfwen små glänsande foru, hvilka man bortkastade såsom onyttiga, tills man tillfälligt bemärkte, att de glänste i solen och stakade dem till Lisabon för att pröfwis. Der förskod man iafan lita så litet och sände stenarne till London och Amsterdam, der man slutligen förkunnade dem för äkta diamanter. Naturligtwis försummade Portugiserna ej att anhålla de ifrigaste efterforskningar, och man fann så många, att den portugisiska flottan 1732 förde till Lisabon 163,024 karater diamanter. Nästan af diamanter förringade då priset sålunda, att karaten gällde blott 1 luidor, under det nu en sådan sten, i oslipadt tillstånd, gäller omkring 50 Rdr.

I öfrigt förhodo redan de gamla Egyptierna, Grekerna och Romarne att slipa diamanter. Men man hade alldeles glömt denna konst och bar diamanterna med spetsar uppt, tills en man från Brygge, wid namn Ludwig von Berguem, åter uppfann denna konst. Då diamanten är så hård, att den ej kan åtkommas

af någon än så hård fil eller slipsten, så begagnade man det funderhöttas diamantskottet, för att dermed slipa andra diamanter och ädelstenar, hwarigenom de först erhålla sina kanter och falsetter, sin äkta glans och rätta eld. De slipade diamanterna fallar man då briljanter eller rosetter, och de insättas wänligt wis, med kanterna, i insättning af silfwer eller guld. Åt rummet under ädelstenen, dess nebra yta, fritt, så faller man insättningen å jour. Dsta söter man gifwa stenarne eld derigenom att man lägger blad af guld och silfwer under dem.

De rena diamanternas skärswar brukar man till garnering, för att borra ädelstenar, såsom grund för arlar i finare urwerk, till att föra glas, och blott en sådan skärswa, hwaraf våra glasmästare begagna sig, kostar sina 10 Rdr.

Nu återstår att diamanten egentligen ej är något annat än rent kolämne och står i nära förwandtskap med träskot. Den förbränner i elden, utan att quarlema något. Naturligtwis hafwa de flesta memmiförna försökt att af billigt kol förfärdiga dyra diamanter. Detta har dock ännu ej lyckats. Det har gått såsom med guldmakeriet. Guldmakarne woro, såsom bekant är, allesammans bedragare. Sammelikt fall man ej finna någotdera, och till dess måste wäl många af våra läsare afstå både från guld och diamanter.

Slutligen will jag berätta en föstbar diamants historia. Denna diamant hade många öden, till och med att bo i en tjennares mage. Man fann honom för 400 år sedan i Indien. Häryå gjorde han resor omkring halwa werlden och köptes af Karl den Djerfwe af Burgund. Med denna deltog han i slaget wid Nancy och såg sin herre, Carl den Djerfwe dö på slagfältet. En schweizisk soldat upptog den, och då han tänkte att det war något som dugge, sålde han den till en prest för — en gulden. Denne lemnade honom 1489 åt konungen af Portugal, Anton; men konungen kom i penningförlägenhet och sålde stenen, i owetenshet om dess ofantliga värde, till en Fransman, genom hwilken han kom i händerna på en adelsman, Sancy. När nu en gång Sancy jändes såsom gesandt till Solothurn, befalte honom konung Heinrich III, att såsom pant tillstålla honom denna diamant. Olyckligtwis ansökte tjenaren, som skulle framsöra den, under wägen och mördades, sedan han lyckligtwis obemärkt swäljt diamanten. Röstwarne funno således ingenting, och Sancy kom, då man fann den dede utan diamanten, lyckligtwis på det infall, att låta öppna tjenarens lit. Man återfann sålunda stenen. Dock war för den skakars stenen ej dermed slut på ödets wärlingar. Konung Jakob II egde den, då han 1683 kom till Frankrike. Sedemera kom han i besittning af Ludwig XIV och Ludwig XV och ujet lufkan att glänsa wid den sednares kröning. År 1835 wandrade han till Ryssland. Kejsarens af Ryssland öfwerjägärske köpte honom för en half million rubel. — Om alla diamanter kunde berätta, hwad de upplefwat, hwad de sett, i sanning beröfwat skulle kunna skrivas högt intressanta historier.

Garibaldi, Romersta republikens General.

Tidningarne nämna ofta, då de tala om förwirringen i den nya romerska republiken, general Garibaldi, som står på republikens gräns för att afswärja Neapolitanarnes infall. Wi föreläga härmedelst hans porträtt, med betäggat att wi ej äro i tillfälle att anföra något utur hans förra lefnadsförhållanden.

Garibaldi.

Då man såg den lilla Helena, huru hon lugnt och med säkerhet genomfärade vågorna, huru hennes hvita segel swallade öfwer måttet af hennes krafter och de brofika wimplarne på ett kokett sätt fladdrade i luften, så skulle man med en smula fantasi kunnat se ett lefwande wäsen, antingen stolt öfwer den tillämpade segren, eller fullt af listigt deltagande för de personers lycka, hwilka hon förde med sig.

Åfwen gifwo sig matroserna all möjlig möda att utstyra hjeltinnan, som hade hon nyligen blifwit uppjuden till dans, och den gamle Lapethas höll med sin wenstra arm kring sin trogna wån, sin inlimus, den wackra kanonen, under det han med glädje-strålande ögon betraktade det sköna paret, Marko och hans käraste, hwilka hade så mycket att säga hwarandra, i hwad som tilldragit sig under deras flismåsa, och hwarföre han, Marko, ej för kunde styra till Gandias kust, för att med sin Cydonia återkomma med fadrens wälsignelse.

Under dessa ömsesidiga meddelanden fortsatte Helena ifrigt sin kurs till Sphakia, ty det syntes Lapethas ej

Slafhandlaren

(Fortf. o. fl. fr. föreg. N:r.)

Oh du låter föra dig till marknad, såsom ett swagt lam, arma barn!

— Marko, intet sådant ord mera, om du älskar mig, hwarvå jag nästan kan twisfa. Jag är Guras dotter och mina lefnadstimmor hade jag sjelf räknat. I morgon skulle jag i hafwets kalla djup hafwa undgått flammen.

— Jag anar en fruktanswärd wäfnad af nedrigheter; dock att undersöka dessa gifwes hwarken tid eller tillfälle. Jag will föra dig och din kamrat, troligen också en handelsartikel, på Helena, för att här widtaga nödiga mått och steg, ty, såsom jag ser, skall Sidi Domund snart förswinna från hafwets yta.

Detta förfogande bestod hafwudsakligen deruti, att låta föra de resande och de kostbara warorna till Helena. Det turkiska manskapet lät man, efter då warande sed och wedergäldningsrätt, jemte Slafhandlaren gå till botten. Den bekanta basångaren hälsade honom ännu en gång på sitt gamla barsta sätt, för att befordra dess hastiga undergång.

råbligt att efter tillintetgörandet af Sidi Osman insöpa i wifen wid Gauea. Deputom wore Zophatioerna i uppror emot paschan af Gaudia och de wille å ena sidan ihwertygga sig, huru detta skulle lyckas; å andra sidan kunde de derifrån säkrare komma till Kiletusia och träffa anskalter till förnytring af denna besittning. Afwen herrades Marko och Cydonia att der mottaga underrättelser öfwer Dionys och kunna utspåna fader Ouras mördare.

Detta lyckades öfwer all wäntan.

Helenas ankomst utbreddes i Sphakia stor fröjd, och alla trängde sig fram för att betrakta hjeltinnan.

— Swad, det lilla tinget det! Wägar hon måta sig med flera, stolta Zarkar.

— Wid den hel. Georg, ropade den andre, jag känner henne noga. Hon är precis så gammal tem jag. Mer respekt för Helena; ehuru hon mer än jag varit i wäder och wind, har hon dock bibehållet sig förträffligt. Hon ser på min heder ut såsom en ung hyggelig enka, som gerna will gifta sig.

Men Helena gungade behagligt på den lugna bugtens stilla wågor och stälde sig som hörde hon intet af detta.

När den gamle Lapethas beledsagade: de sina i land, emringades dessa af nygiriga i massa, så att det nästan war dem omöjligt att komma framåt. Från enskilda hus hördes det glada ropet: lefwe Lapethas, den egenste hjöörnen.

Detta ljud öfwerströmdes af en wäldig stämma: hwar är Lapethas! och genom de tätta folksmassorna trängde sig en ung man, brytande sig wäg med kraftfull arm.

Höftigen stod han stilla, såsom fasthållad, blickande på en grupp, som drog förbi. Lapethas, ropade det ännu en gång. Tåget höll stilla. För Guds skull, hwad ser jag, Marko, Cydonia! — "Dionys", jublade denna. Det förwånade folket anade en märkwärdig händelse, wäl blygsamt tillbaka och bildade en krets för de lyckliga, som återfunni: hwarandra.

Sedan man gifwit hwarandra ömsesidiga bewis på den innerligaste glädje och bestormat hwarandra med frågor, lade Dionys, sannolikt tillfölje af en fråga, som issern nällt till honom, hemlighetsfullt leende stngret på munnen och förde henne tillika med Marko och sin gamle starke fader genom folkträngseln till en wacker upphöjning, der det stod ett litet, med wilba wiurankor befransadt, lifasom öfwer hafwet swäfwande hus.

Snart hade Cydonia inträdt i huset, förr än hennes uppsmärksamhet fångades af ett föremål, som låg framför henne på en så kallad forgesel. Det war en klädesperjedel, som en gång hade tillhört hennes fader. En feberaktig hetta anwärlade wid denna anblick med döblig blekhet på hennes läppar. Slutligen kommo tårar utur hennes ögon; med sjudande känslor kastade hon sig på knä framför detta älskade föremål, pressade det till sina läppar och utropade med en af snyftningar afbruten stämma: O

Dionys, huru mycket jag tackar dig, att du så sorgfälligt bewarat den heliga relikien efter wår elsklige fader.

Cydonia hade med sina af tårar fuktade ögon ej warseblifwit, hwad som föregick omkring henne; eljest skulle hon hafwa sett, att brodern böd Marko och des fader tyfnad, sedan stilla afslagsnade sig och sedan straxt deryd wid en gubbes hand obemärkt inträdde genom en annan dörr.

Den sednare såg ut såsom en förklarad. I stum entfäglig hänräkning höjde han blick och händer tackfägande till himlen. Sedan förmädde han ej mer hålla sig uppe. Han gick till Cydonia, oaktadt Dionys sökte hålla honom tillbaka och ropade: glädjen bödar ej, Cydonia, goda, kära barn. Din lyftlige fader lefwer ännu, — som till hans bröst! —

Hwilken herrlig scen af återfinnande! Hvilken stön ersättning för utskändna lidanden! Slutna till hwarandras bröst, stod der den lyckaliga gubben. Frisk lefnadskraft genomströmmade de gamla — de återsågo nu hwarandra efter flera år och syntes ej obsewera de förändringar, som dessa frambringat på dem. För de unga förekom det sorgliga förflutna såsom en dröm, och under det de smekade hwarandra, spjade deras fantasi nya bilder af en lycklig framtid.

På de högljudda utbretten af glädje följde förklaringar och berättelser öfwer allt, som förefallet under tiden, och hwilket jag här blett kan widröra i få ord.

Stefan Zalethas och slaschhandlaren Hafan ben Miklar wore huswärdpersonerna wid röswareanfallat på den gamle Ouras och hans tjenare i bergsklyftan wid Priotifsa. Begge lågo nästan dödbligt särade och sanslösa i sitt blod, då en köyman från Sphakia, som med sin wagn kom wägen uteser, upptäckte dem, förband och wärdade dem med största människakärlighet. Det lyckades Dionys att finna sin fader, som smånigom, efter ändamålsenlig läkarebehandling och sorgfälligt wård åter tillfrisknade och sedan en par wekor kunde hämta krafter i fria naturen.

Marko hade från sin kärastes sida att bestå ett nytt skarpt förhör; men han wiste att på ett så tillfredsällande sätt swara på frågorna: hwarföre han så länge uteblifwit, hwarföre han ej låtit höra af sig, o. s. w. att han ej allenast fri från misstankar entledigades från undersökningen, utan och inträdde i sina förra rättigheter till den stöna stränga. Ja, dessa rättigheter utsträcktes efter få dagar i så betydlig grad, att den gamle basfölen (kanonen) på den festligt smykade Helena under 12 timmars tid brummade sig hos, under det han förkunnade för det förwånade folket och den klippomgiffna stranden: den ifrån slaschhandlaren Hafan rycka, ädla Cydonia Ouras, har i dag blifwit såsom maka förenad med den käre Marko Lapethas! (Slut.)

Guano.

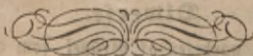
Det är märkvärdigt så människor falla på allting. Såsom bekant är, för man nu fogelspilling från öarne vid Afrika och från Peru till Curvea, för att dermed ge de våra åkrar. Menckliga driftigheten är alltför kraftfull, för att ej underkasta sig till utseendet så simpel syfsättning. Sedan 1841, då man först använde detta gödningsämne i England, har förbrukandet af det samma så stigit ifrån år till år, att för närvarande blott från Peru utföres årligen 40,000 fanezas (en faneza, = 2 1/2 centner). Om man bestämmer att fanezan på ort och ställe kostar 1 1/4 piaster och att centneret hos oss går till omkring 15 R:dr, så finner man lätt hvilken vigtig handelsartikel denna vara är.

På hafskusten i Peru kände man redan vid Inkas tid Guanons förträffliga egenkap. Der lefva sedan årtusen på obebodda öar i hafvet milliener wattenföglar, pelikaner, korarauer o. s. w. När de tidigt em morgonen i mistelånga skaror fluga från sin tillflyktsort, fördunkla de solen i orbets egentliga bemärkelse. Sedan årtusen har deras spilling samlat sig på klipporna och bildar mer än 40 fot djupa lager, betäckande en stor mängd af öar och kustländer. Den förbifarende sjömannen håller det hvieta öfverdraget på klippornas spetsar för hviit sten eller tror att de äro öfverdragna med snö. Men den hvieta färgen härrör från ingenting annat, än en hviit hinna öfver spillingen af de foglar som bo der. Har man nu efter den gjorda erfarenheten berättat, att antalet af de för handen warande foglarna årligen ej är i sånd att frambrunga ett par steyplaster, så låter sig deraf någorlunda sluta, huru många årtusenden, som behöfts, att fylla dessa, bitills för outtömliga ansedda förräder och att låta dem wära nyv till sådana masior. Detta oaktadt hugga Europeerna tämligen snällt till. Då man nyligen på sydsidan af Afrika upptäckte ett omätligt guanolager på ön Schaboe så afgingo under första weckan efter upptäckten mer än hundra steyp dit, hvilka alla, med undantag af några, som strandade på klipporna, kommo tillbaka med full ladning. Man tager, så länge der är något att taga, utan att bekymra sig om framtiden. Klofsare handlade Inkas i Peru, der man från regeringens sida med särdeles sorgfällighet behandlade denna sak. Så war det, t. ex. wid lifstraff förbudet att under foglarnes fläcknings- och liggetid landa på guanöarne eller att döda en enda af de foglar, som frambrunga det kostbara gödningsämnet, hvilket den sandiga och ofruktbara kusten af Peru alldeles ej kan umbära. Sedan sjunde århundradet begagnas Guanon derstädes såsom gödsel, och ännu göder man 200 sjömil inåt landet med Guano. Hwarje ö hade då sin särskilta uppflyningsman, och blott på bestämd tid fick Guano upptagas. Nu gräfwär man hwarje årtid, och all ordning har upphört, sedan de resgiriga Europeerna af detta ämne

gjort en handelswara. Bernauksa regeringen har förklarad guanuelagren för statsegendom och drifwer sjelf handel dermed såsom monopol. Att Guanon på detta sätt kan och måste upphöra, derpå tänker ingen. Man tänker ej på hwad som kan bliwå af det bernauksa återbruket och kustens befolkning, då guanöarne en gång blifwa uttömda.

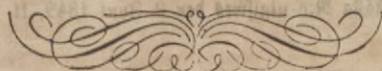
Så indrägtig guanohandeln hittills warit, så är dett syfsättningen dermed ingalunda inbjudande. Sele de Guanon erbjuder wid ten lilla bernauksa staden en sådan stank, att steypare ej wåga nalkas densamma. Till och med när man på hafwet möter ett sådant guanofartyg, har den fruktswärda luften närgenting odrägligt och uppväcker starkt nysande. I Lwerveel, der man i ett warumagasin hade upplagt några laddningar, wille arbetarne för den pestilentialiska utdunstningen ej syfsätta sig med detta göremål. Guanon har en dunkel gul färg; det förlorar ej under ten längsta resa sin skarva, frätande luft, ja den förtör till och med sina unga plantor, om man strör det på densamma. Men rätt användt är det ett förträffligt gödningsämne och skall på wetatsfält frambringa en fyratiosemåldig skörd.

Ön Schaboe är omgifwen af farliga klippor, och hafwets bränning mot kustens klippor utfätter fartygen, som landa der, för de största faror. Knaryast båtar kunna utan fara der intaga Guano. Man har derföre på stranden uppfört höge ställningar, för att underlätta inlastningen, i det man inller Guano i säckar, drager de fyllda säckarne i luften och låter dem på utspända linor genom egen tyngd glida ner i de från land liggande båtarna. Matroserna, som måste framkasta den lufska lasten på ryggen, äro wiesit ej att afundas. Ön Schaboe består af kala, med detta gödningsämne betäckta klippor. Det sträcker sig tre mil inåt landet. Intet träd, intet gräs eller planta wärer på densamma, blott milliener sjöföglar omswärma kustlandet och undra öfwer de främmande människorna och steypen, som till främmande länder bortföra denna sällsamma handelswara.

En fula i hufwudet.

I Saget wid Waterloo år 1815 träffades en engelsk matros af en fula, som under wenskra tinningen inträngde i hufwudet. Han störtade till marken och bortbars såsom död. Emånigen hämtade han sig och lefde sedan i London. Alla försökt att utdraga fulan, som förorsakade namnlösa lidanden, misslyckades. Den 16 Juni 1846, således 31 år efter slagtingen, kom fulan af sig sjelf genom munnen. Hon war afplattad på eno sidan.

Nödvändiga göromål.

Före middag. I värdsbuset.

Wärden. Hur går det, Hr Hobelman?

Hobelman. Åh! Hur! Skall det väl gå, det har ännu aldrig från världens skapelse varit så svart om arbete, som nu för tiden.

Diverse.

En godsägare i närheten af Brüssel, som ofta blef hemfökt af tjusvar, anskaffade sig från anatomikammaren benet af ett lif, fästade det i en suara i trädgården, och annonserade dagen derpå i tidningarne: "Den som i en af de många suavor, som äro utfatta i min trädgård, har aflemnat sitt ena ben, kan, på bestrifning och det andra benets uppvisande, återfå detsamma, då man inslunner sig hos den, som uppgifves å tidningens byrå". Sedan det hvar han icke förmått någon tjuf.

Några N:o utgifves den 3 Juni 1849, kl. 7 f. m.

Efter middag. I verkstaden

Tjenstinnan. Jag skall hälsa från Herrn, om mästern har färdig den lådan, hon beställde.

Hobelman. Nej, mitt barn, jag har hela föremiddagen varit borta i ett högst viktigt ärende; men i morgon skall han ganska bestämt få lådan.

Tjenstinnan. Kors, det har ju mästaren lofwat i öfver fjorton dagar.

Hobelman (förargad). För tusan! Jag kan icke åskrifva angelägnare göromål för sådana struntarbeten.

"Då jag tillträdde egenbomen", sade en landbrukare, "afsatte den icke en styfver, och ånkönt jag endast har brutat den på andra året, så är affastningen redan nu öfver dubbelt denna snamma.

Göteborg C. Petersens officin, 1849.